

Museums - Tidende

INFORMASJONSAVIS FOR STAVANGER MUSEUM NR. 2 | Juni 2005 15. ÅRGANG

STAVANGER MUSEUM

Biblioteket A. 1

07 SEP 2005

"LEVE MED KULTURMINNER"

"Leve med kulturminner" er tittelen på regjeringens nye kulturminnemelding. Tittelen er i seg selv et signal om at vi de neste tjue årene vil få en kulturminnepolitikk som i langt sterkere grad enn før vil fokusere på spillet mellom kulturarv og menneske – kulturminner som en samfunnsressurs. Dette er en positiv innfallsvinkel som kan bidra til å sette kulturminner i fokus på en langt mer konstruktiv måte enn det som i dag ofte er tilfelle.

Museenes rolle som premissleverandør i en slik politikk går som en rød tråd gjennom hele meldinga. Ikke minst framheves museenes styrke innenfor dokumentasjon, bygningsantikvarisk vedlikehold og formidling. I dette ligger en invitasjon til styrket samarbeid med kulturminneforvaltningen – en utfordring som museene er beredt til å ta.

Men økt innsats for kulturminnevernet må forutsette økte ressurser.

Her svikter meldinga i sin tro på at museumsreformen alene legger det grunnlaget som skal til.

Meldinga foreslår økt økonomisk innsats til restaurering og vedlikehold av freda og verneverdige bygg. Og dette er selvsagt svært positivt. Men hvor er museenes 5500 verneverdige bygninger blitt av? Mange av disse perlene i norsk bygningsarv skriker etter vedlikehold. Behovet er stort både for kartlegging av situasjonen og for økte ressurser. Fraværet av denne problemstillingen er en alvorlig svakhet i en stortingsmelding som ellers kan få stor betydning for forvaltningen av landets kulturminner i årene framover.

Ove Magnus Bore

SOMMERAKTIVITETER PÅ MUSEENE

Stavanger Museum i Muségt. 16 har fått egen aktivitet i sommer!

Mandag, onsdag, fredag og søndag kl 12-15 i hele juli og halve august blir det temauker med kjekke spesialopplegg ved Sarah Kibler Livesay og pedagogene.

Velkommen til nattsafari, sjokoladeverksted, pastaskjeletter, trollemor, tryllestaver, sekkeløp, dyremasker og mye mer!

Levende dyr på plenen søndag 10. juli

Stavanger Sjøfartsmuseum tilbyr snekring og bretteing av båt i tillegg til lekebutikken, tegning, oppgavehefte og mer.

På **Hermetikk-museet** er sesongen i gang med røyking av brisling hver tirsdag og torsdag.

Mer informasjon på www.stavanger.museum.no

1905 OG HERMETIKKINDUSTRIEN

Det skal åpnes en ny utstilling på Hermetikkmuseet første søndag i juli, som handler om temaet 1905 og markedsføringen av norsk hermetikk.

Hva var spesielt for denne markedsføringen av i årene etter unionsoppløsningen? Jo, det var selvsagt iddisar som viste den nye kongelige familie. Det var Einar Hausvik i Bergen som var først ute. Han lanserte både "King Haakon" og "The Norwegian Queen", mens Christian Bjelland fikk tillatelse av den nye kongefamilien til å bruke "Prince Olav".

Det fantes også andre hermetikkfirmaer som gjerne ville vise deres støtte til – eller tjene litt penger på – kongefamilien, men som ikke brukte bilder av den. Eksempler på disse er "Norway's Royal Family" fra Johs. Conradsen, "King of Norway" fra Preserving Co. Nor, og til og med "Sardines Royal" fra Stavanger Preserving Co.

Samme år ble for øvrig for første gang det berømte varemerket "Mannen med fisken" gitt ut av Chr. Bjelland. Merkelig nok ga Houge Thiis ut varemerket "King Edward" (Edward VII regjerte i England fra 1901 til 1910). Houge Thiis var et av de større firmaene i Stavanger på den tiden (177 ansatte), og var kanskje klar over at de hadde gått glipp av en stor markedsføringsmulighet. De brukte derfor engelske kongelige i stedet for norske for å prøve å nå en del av det markedet som viste så stor begeistring for alt som hadde med kongelige familier å gjøre.

Til tross for at det var en viss satsing på disse "kongelige" iddisane, ble det også gitt ut en hel del andre iddisar i 1905, til sammen 22 stk.

Piers Crocker

STORE GAVER TIL NYE SEIL

Begge museumsfartøylene våre trenger nye seil.
 Det har Inge Steenslands stiftelse tatt konsekvensene av på en svært velvillig måte.
 For noen måneder siden bevilget stiftelsen kr 130.000 til "Anna af Sand"
 og nylig fikk vi kr 100.000 til "Wyvern".
 Finansieringen er dermed i praksis dekket og seilmakeren er godt i gang.

STAVANGER MUSEUM UTVIDES

Stavanger Museum har kommet fram til avtaler om sammenslåing med to andre museer i Stavanger, Norsk Grafisk Museum og Den kombinerte Indretning. Fusjonsavtalene ble ferdigbehandlet i de tre museenes styringsorgan i mai. Derfra går veien videre først til fylkeskommunen og så til endelig godkjenning i Stiftelsestilsynet. Dermed kan fusjonene være en realitet i løpet av høsten.

Norsk Grafisk Museum vil sammen med Norsk Hermetikkmuseum gå inn som driftsenhet i en ny Industrihistorisk avdeling, mens Den kombinerte Indretning vil bli administrert av Kulturhistorisk avdeling.

Fusjonene er første trinn i Stavanger Museums arbeid med den statlige museumsreformen. Går alt etter planen, vil neste trinn bli gjennomført i 2006 ved tilsvarende fusjonsavtaler med Vestlandske Skolemuseum og Norsk Barnemuseum. Flere fusjoner kan også følge i tiden etter dette.

Museumsreformen er en kvalitetsreform, og hele museumssektoren i Stavanger vil komme styrket ut av denne prosessen. For de involverte museene vil det bety både en administrativ og faglig styrking. Og for alle som arbeider ved disse museene, vil reformen innebære store utfordringer og en spennende tid i årene framover.

Ove Magnus Bore

*Vår eminente sivilarbeider, Jan David Skaar, dimitterte 7. juni.
Vi ønsker ham lykke, lykke til med utdanning og arbeid fremover.
Vi takker for fremragende innsats,
og innrømmer at vi kommer til å savne ham stort!*

UTSTILLING PÅ STAVANGER SJØFARTSMUSEUM: LAURITZ HAALAND – MARINEMALEREN FRA KVITSØY

Lauritz Haaland var ikke der de andre var. I en tid da Christian Krogh og Edvard Munch fortolket det moderne, fordypet Haaland seg i nøyaktige gjengivelser av seilskuter og fiskernes liv. Kristianias kunstelite kritiserte ham for dette. Men bildene hans var ham selv. De var det han kunne best. Kvitsøys fiskersamfunn. Båtene. Det dårlige været, den gode fangsten. Dokumentar og kjærlighet.

1. juli åpner utstillingen *Lauritz Haaland – marinemaleren fra Kvitsøy* på Sjøfartsmuseet. Den markerer at det er 150 år siden Haaland ble født. Utstillingen varer til april 2006.

Lauritz Haaland bodde og malte på Kvitsøy det meste av sitt liv. Hans produksjon består av malerier, fotografier og tegninger. Haalands naturtro og nøyaktige fremstillinger av båter, landskapet, fiskeriene og folkelivet gjorde ham populær i sin samtid. Han solgte godt, særlig i Norge og Tyskland. Bildene hans er også mye brukt av sjøfarts- og fiskerimuseer som illustrasjon på skipsfart og vestlandsfiske i tiårene rundt 1900. Fortsatt er Lauritz Haaland en av landets mest kjente marinemalere.

Stavanger Sjøfartsmuseum har møtt stor velvilje hos kollegainstitusjoner, kunstmuseer og privatpersoner i arbeidet med utstillingen. Publikum vil møte et sjeldent utvalg av Haalands malerier, med noen av de fineste motivene han malte. I tillegg presenteres for første gang i Stavanger en rekke av hans pedagogiske plansjer av vestlandsfisket. Også Lauritz Haalands fotografier fra fiskersamfunnet på Kvitsøy er viet plass i utstillingen.

Anne Tove Austbø

1905 OG HERMETIKKINDUSTRIEN

Det skal åpnes en ny utstilling på Hermetikkmuseet første søndag i juli, som handler om temaet 1905 og markedsføringen av norsk hermetikk.

Hva var spesielt for denne markedsføringen av i årene etter unionsoppløsningen? Jo, det var selvsagt iddisar som viste den nye kongelige familie. Det var Einar Hausvik i Bergen som var først ute. Han lanserte både "King Haakon" og "The Norwegian Queen", mens Christian Bjelland fikk tillatelse av den nye kongefamilien til å bruke "Prince Olav".

Det fantes også andre hermetikkfirmaer som gjerne ville vise deres støtte til – eller tjene litt penger på – kongefamilien, men som ikke brukte bilder av den. Eksempler på disse er "Norway's Royal Family" fra Johs. Conradsen, "King of Norway" fra Preserving Co. Nor, og til og med "Sardines Royal" fra Stavanger Preserving Co.

Samme år ble for øvrig for første gang det berømte varemerket "Mannen med fisken" gitt ut av Chr. Bjelland. Merkelig nok ga Houge Thiis ut varemerket "King Edward" (Edward VII regjerte i England fra 1901 til 1910). Houge Thiis var et av de større firmaene i Stavanger på den tiden (177 ansatte), og var kanskje klar over at de hadde gått glipp av en stor markedsføringsmulighet. De brukte derfor engelske kongelige i stedet for norske for å prøve å nå en del av det markedet som viste så stor begeistring for alt som hadde med kongelige familier å gjøre.

Til tross for at det var en viss satsing på disse "kongelige" iddisane, ble det også gitt ut en hel del andre iddisar i 1905, til sammen 22 stk.

Piers Crocker

STORE GAVER TIL NYE SEIL

Begge museumsfartøylene våre trenger nye seil.

Det har Inge Steenslands stiftelse tatt konsekvensene av på en svært velvillig måte.

For noen måneder siden bevilget stiftelsen kr 130.000 til "Anna af Sand" og nylig fikk vi kr 100.000 til "Wyvern".

Finansieringen er dermed i praksis dekket og seilmakeren er godt i gang.